

شناسه	تاریخ	مقررات و رویه اجرایی - دستور جلسه (۳)	
	۹۷/۰۶/۱۲	بررسی مراتب اعتراض به "رفع شرط نداشتن بدهی غیر جاری و چک برگشتی" از سوی شعب بانک ها در صدور ضمانتنامه‌های بانکی و دیگر خدمات بانکی	عنوان
		مقدمه: در چند سال گذشته بانک مرکزی با سیاستگذاری پولی و بانکی بیشترین بخشنامه‌ها را در حوزه چک صادر نموده و این امر سبب شده است تا به نحوی فضای گیج‌کننده‌ای برای برخی دارندگان چک برگشتی و همچنین فعالان اقتصادی ایجاد شود. به خصوص اینکه برخی از آنها، سهواً درگیر مقوله چک برگشتی شده اند. این فضا از زمانی که دیوان عدالت اداری، ماده‌هایی از دستورالعمل حساب جاری مصوب ۹۱ را ابطال کرد، دچار پیچیدگی‌های بیشتری شد که در شرح دستور پیش رو، این روند در دو بخش، سیر تدوین مقررات در خصوص نداشتن چک برگشتی در ارائه خدمات بانکی و همچنین مهمترین مشکل فعالان حوزه صنعت احداث، در صدور ضمانتنامه بانکی بررسی شده است: الف) سیر تدوین مقررات در خصوص نداشتن چک برگشتی در ارائه خدمات بانکی: ۱. شورای پول و اعتبار در سال ۱۳۹۱، دستورالعمل حساب جاری را تدوین نموده است که طبق ماده ۲۹ این دستورالعمل، در صورتی که مشتری دارای سابقه چک برگشتی باشد، تمامی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی موظفند تا زمان رفع سابقه چک برگشتی، از ارائه خدمات زیر به متقاضی خودداری نمایند که عبارتند از اعطای هرگونه تسهیلات اعم از ریالی و اعتباری، افتتاح هرگونه حساب سپرده جدید اعم از قرض الحسنه و سرمایه گذاری، ارائه دسته چک، گشایش اعتبارات اسنادی و صدور ضمانتنامه اعم از ریالی و ارزی، ارائه خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور کارت‌های الکترونیکی و تمدید آن‌ها. ۲. در ادامه دیوان عدالت اداری در رای شماره ۵۵ مورخ ۹۵/۲/۷ بخش‌هایی از دستورالعمل حساب جاری از جمله بند ۶ ماده ۱۸ در مورد زمان رفع سوء اثر از چک برگشتی و ماده ۲۹ را ابطال نمود و بانک مرکزی متعاقباً بخشنامه شماره ۹۵/۱۰۹۹۲۶ مورخ ۹۵/۰۴/۹ را به بانک‌ها ابلاغ نمود که رفع سوءاثر از سوابق چک برگشتی صرفاً از طریق شیوه‌های موضوع بندهای (۱-۱۸) الی (۱۸-۵) و همچنین بند (۷-۱۸) ماده (۱۸) دستورالعمل یادشده امکان پذیر گشت و همچنین با ابلاغ این بخشنامه، بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی در مورد مشتریان دارای سابقه چک برگشتی، تکلیفی مبنی بر خودداری از ارائه خدمات مذکور در ماده ۲۹ یادشده به آن‌ها نداشته و اتخاذ تصمیم در خصوص ارائه یا عدم ارائه خدمات مزبور به این قبیل مشتریان، با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله ۲۱ قانون صدور چک اصلاحی سال ۱۳۸۲^۱ و با در نظر گرفتن صرفه و صلاح و همچنین میزان ریسک مترتب بر موضوع بر مبنای بررسی‌ها و اعتبارسنجی به عمل آمده، راساً بر عهده بانک یا موسسه اعتباری غیربانکی مربوطه بوده است. ۳. در ادامه مجدداً دیوان عدالت اداری طی رای شماره ۱۴۰-۱۳۸ مورخ ۹۶/۰۲/۲۶ و رای شماره ۳۵۲ مورخ ۹۶/۰۴/۲۰ بند دوم بخشنامه بانک مرکزی را (بخشنامه شماره ۹۵/۱۰۹۹۲۶ مورخ ۹۵/۰۴/۹) در خصوص نحوه ارائه خدمات ماده ۲۹ دستورالعمل حساب	شرح دستور

^۱ ماده ۲۱: بانک‌ها مکلفند کلیه حسابهای جاری اشخاصی را که بیش از یکبار چک بی‌محل صادر کرده و تعقیب آنها منجر به صدور کیفرخواست شده باشد بسته و تا سه سال به نام آنها حساب جاری دیگری باز ننمایند.

مسولین شعب هر بانکی که به تکلیف فوق عمل ننمایند حسب مورد با توجه به شرایط و امکانات و دفعات و مراتب جرم به یکی از مجازات‌های مقرر در ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری توسط هیات رسیدگی به تخلفات اداری محکوم خواهند شد.

تبصره ۱: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است سوابق مربوط به اشخاصی را که مبادرت به صدور چک بلامحل نموده‌اند به صورت مرتب و منظم ضبط و نگهداری نماید و فهرست اسامی این اشخاص را در اجرای مقررات این قانون در اختیار کلیه بانک‌های کشور قرار دهد.

تبصره ۲: ضوابط و مقررات مربوط به محرومیت افراد از افتتاح حساب جاری و نحوه پاسخ به استعلامات بانک‌ها به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف مدت سه‌ماه توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تنظیم و به تصویب هیات دولت می‌رسد.

جاری ابطال نمود؛ بنابراین رای، هرگونه ضمانت اجراهای غیر از ماده ۲۱ قانون صدور چک، از سوی بانکها برای مشتریان دارای سابقه چک برگشتی، ممنوع است.

۴. بانک مرکزی ابطال ذکر شده در بند قبلی را طی بخشنامه شماره ۹۶/۲۶۴۷۶۸ مورخ ۹۶/۰۸/۲۱ به شبکه بانکی ابلاغ نمود و در آن بخشنامه اعلام کرد که با آراء دیوان، وضعیت حقوقی جدیدی ایجاد شده است که سبب ابهاماتی در ارائه خدمات موضوع ماده ۲۹ و نحوه عمل بانکها در این خصوص شده است و این امر نیازمند بازنگری کلی در مفاد دستورالعمل حساب جاری می باشد که در دستور کار بانک قرار دارد، لذا بانکها در ارائه خدمات موضوع ماده ۲۹ به مشتریان دارای سابقه چک برگشتی با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نمایند.

۵. در ادامه، شورای پول و اعتبار در تاریخ ۹۷/۳/۱ دستورالعمل جدید حساب جاری ریالی را تصویب و به شبکه بانکی ابلاغ نموده است.

در این دستورالعمل زمان و شرایط رفع سوء اثر از چک برگشتی و گرفتن دسته چک بدون رفع اثر از چک برگشتی و همچنین افتتاح حساب جاری به شرح ذیل تعیین تکلیف شده است:

- طبق قوانین و مقررات قبلی، اگر شخصی سابقه چک برگشتی و یا بدهی غیرجاری داشت؛ مجاز به افتتاح حساب جاری نبود، لیکن با این اصلاحیه امکان افتتاح حساب جاری بدون دسته چک فراهم شده است و مشتریانی که خارج از اراده و کنترل خود و به دلیل شرایط بیرونی دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده است، امکان دریافت دسته چک را دارد و این امکان برای اشخاص^۱ حداکثر یکبار و با تایید هیأت مدیره بانک و رعایت چهار شرط اساسی، یعنی ارائه اظهارنامه مالیاتی ثبت شده نزد مرجع مالیاتی، ارائه لیست واریز حق بیمه ثبت شده در سازمان تامین اجتماعی، صدور دسته چک موجب تسهیل در تداوم فعالیت و پیشگیری از تعطیلی واحد اقتصادی گردد و صدور دسته چک موجب حفظ اشتغال و جلوگیری از تعدیل نیروی انسانی شاغل در واحد اقتصادی شود. صورت خواهد پذیرفت.
- در این دستورالعمل سخت گیریها برای مشتریان بدحساب تشدید شده است.
- فرصت ۱۰ روزه برای رفع سوء اثر از چک برگشتی در نظر گرفته شده است و...

لیکن در این دستورالعمل، مواردیکه در ماده ۲۹ دستورالعمل حساب جاری مصوب ۹۱ ذکر شده بود، مانند ممنوعیت صدور ضمانتنامه بانکی و دیگر خدمات بانکی در صورت داشتن چک برگشتی، مسکوت مانده است و همچنین به نظر می رسد با شرایطی که برای ارائه دسته چک در این دستورالعمل ذکر شده است، این امر از سوی بانکها اجرا نگردد.

ب) سیر تدوین مقررات در خصوص نداشتن چک برگشتی در صدور ضمانتنامه بانکی:

۱. بانک مرکزی به منظور یکسان سازی رویه های صدور، اصلاح، تمدید، مطالبه، پرداخت ضمانتنامه های بانکی، دستورالعمل جامعی را در خصوص ضمانتنامه های بانکی (ریالی) و همچنین استفاده از ظرفیت های موجود در حوزه فناوری های نوین به ویژه سامانه پیام رسانی الکترونیکی مالی (سپام)^۲ در هشت فصل مشتمل بر (۵۷) ماده و (۱۶) تبصره در تاریخ ۹۳/۲/۹ به تصویب شورای پول و اعتبار رساند و در تاریخ ۹۳/۴/۱۰ آن را ابلاغ نمود.

^۱ منظور بیشتر واحدهای تولیدی و بنگاه های اقتصادی است.

^۲ سامانه پیام رسانی الکترونیکی مالی (سپام)، سامانه ای است که در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران راه اندازی شده و امکان تبادل تمامی پیام های مالی بین بانکی به صورت متمرکز، از جمله پیام های مربوط به اعتبار اسنادی داخلی ریالی و ضمانت نامه بانکی ریالی را به صورت استاندارد فراهم می سازد. مهم ترین مزایای استفاده از سامانه

این دستورالعمل نسبت به ضوابط قبلی دارای نکاتی است، از جمله اینکه براساس ماده ۵ این دستورالعمل، صدور ضمانتنامه برای ضمانت‌خواه دارای سابقه چک برگشتی رفع اثر نشده و یا بدهی غیرجاری نزد شبکه بانکی کشور ممنوع گردید. ۲. در ادامه به استناد مصوبه شورای پول و اعتبار مورخ ۹۴/۰۶/۱۰ ممنوعیت مربوط به صدور ضمانتنامه بانکی برای بدهکاران غیر جاری نظام بانکی کشور تا پایان سال ۹۴ به حالت تعلیق درآمد و در سال ۹۵ نیز تمدید گردید. ۳. پس از آن هیأت وزیران در راستای اجرای کامل سیاست‌های دولت برای خروج غیر تورمی از رکود طبق تصویب نامه شماره ۱۸۵۴۹/ت/۵۳۰۹۷ هـ مورخ ۹۵/۲/۱۹ تصویب نمود که شرکت‌ها و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی به منظور بهره مندی از تسهیلات و تعهدات از شمول تصویب نامه شماره ۲۱۱۸۴۹/ت/۳۹۳۹۹ هـ مورخ ۸۶/۱۲/۲۶ با موضوع آیین نامه رعایت شاخص های مالی در اعطای تسهیلات در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانک ها، بندهای (۳) و (۴) جزء (ج) تصمیم نامه شماره ۵۰۵۸۲/۸۴۵۷۰ مورخ ۹۳/۷/۲۶ و نیز شرط عدم بدهی غیرجاری و چک برگشتی مستثنی می‌باشند. ۴. بانک مرکزی مصوبه هیأت دولت را طی بخشنامه شماره ۹۵/۵۳۲۲۸ مورخ ۹۵/۲/۲۱ به کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی و موسسات اعتباری جهت اجرا ابلاغ نمود، لیکن در سال ۹۶ بخشنامه شماره ۹۶/۱۶۴۸۱۹ مورخ ۹۶/۰۵/۲۹ را صادر نمود که بر مبنای آن مبلغ بدهی‌های غیرجاری نباید بیش از تسهیلات/تعهدات و سقف چک برگشتی از ۲۵ درصد تسهیلات درخواستی بیشتر باشد. ۵. در ادامه شورای پول و اعتبار در تاریخ ۹۶/۰۷/۲۵ دستورالعمل ناظر بر ضمانتنامه بانکی (ریالی) را تصویب و در تاریخ ۹۶/۰۸/۱۴ ابلاغ نمود که طبق ماده ۸، موسسه اعتباری موظف است پیش از صدور ضمانتنامه، نسبت به اعتبارسنجی ضمانت‌خواه اقدام نماید و همچنین براساس ماده ۱۱، صدور ضمانتنامه برای ضمانت‌خواه که دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و یا بدهی غیرجاری نزد شبکه بانکی کشور می باشد، ممنوع است و سامانه سپام بر مبنای این دستورالعمل طراحی شده است. لذا در حال حاضر با وجود آراء دیوان عدالت اداری، کماکان بانک مرکزی با ابلاغ بخشنامه‌هایی، برای صدور ضمانتنامه، محدودیت ایجاد نموده است و شعب بانک‌ها نیز از ارائه ضمانتنامه شرکت در مناقصات و سایر تضامین با داشتن حد اعتباری به اعضای فعال در حوزه پیمانکاری که اغلب بنگاه‌های متوسط هستند، خودداری و کد اختصاصی جهت صدور ضمانتنامه‌ها در صورت وجود چک برگشتی و بدهی معوق صادر نمی نمایند. با عنایت به مطالب فوق سندیکای شرکت های ساختمانی، سندیکای شرکت های تاسیساتی و صنعتی ایران، انجمن CNG کشور و شورای گفتگوی آذربایجان شرقی از شورای گفتگو درخواست نموده اند تا حل این مشکل در دستور کار شورا قرار گیرد.	
	ایرادات و مشکلات مطروحه رئوس ایرادات و مشکلات معترضین به شرح ذیل می باشد: ۱. یکی از موضوعات مهم در شروع و به جریان انداختن فعالیت پیمانکاری اخذ ضمانتنامه از بانک‌ها می باشد که در سال‌های اخیر به علت تاخیر در پرداخت مطالبات و یا واگذاری اوراق اسلامی از سوی دولت و دستگاه‌های اجرایی به جای مطالبات، اکثر بنگاه‌های

مورد اشاره عبارت است از اختصاص یک شماره منحصر به فرد به هریک از چهار ضمانت نامه بانکی صادره، ممانعت از صدور ضمانت نامه های جعلی، کانالیزه کردن صدور ضمانتنامه و الزام بانک ها و موسسات اعتباری غیر بانکی به رعایت مقررات مربوط به آن و حصول اطمینان از صحت مکاتبات و پیام های مختلف با توجه به ایمن بودن شبکه تبادل اطلاعات. لازم به ذکر است از زمان لازم الاجرا شدن دستورالعمل، ضمانت نامه هایی که خارج از این سامانه صادر شده و شماره اختصاصی برای آن اخذ نگردیده باشد، از درجه اعتبار ساقط و مسئولیت تمامی پیامدهای و عواقب ناشی از آن بر عهده موسسه اعتباری می باشد.

اقتصادی حوزه پیمانکاری با مشکل بدهی معوق برخوردارند که مانع صدور ضمانتنامه های بانکی برای ادامه و توسعه فعالیت شرکت و خروج از رکود گردیده است. ۲. در شرایط اقتصادی حال حاضر، رفع این مشکل برای ادامه حیات و فعالیت بنگاه های اقتصادی ضروری است. ۳. در بسترسازی برای خروج بنگاه های اقتصادی کوچک و متوسط از رکود و به کارگیری ظرفیت های تولیدی - خدماتی، توسعه فعالیت، حفظ و ایجاد اشتغال، توسعه زیرساخت کشور و آبادانی آن، رفع این محدودیت ضروری است. ۴. هیات وزیران پس از ابلاغ سیاست های دولت برای خروج غیر تومی از رکود، تکالیف بانک مرکزی را طبق مصوبه ۵۰۵۸۲/۸۴۵۷۰ مورخ ۹۳/۷/۲۶ تعیین نمود که براساس بند ۱۲ از بخش سیاست های بانکی و اعتباری، بانک مرکزی می بایستی صدور ضمانتنامه ها برای پیمانکاران و ارائه دهندگان خدمات فنی و مهندسی جهت اجرای طرح های داخلی را تسهیل نماید. ۵. سازمان برنامه و بودجه کشور به عنوان مرجع رسمی تشخیص صلاحیت پیمانکاران، صلاحیت و توانایی فنی و مالی پیمانکار را برای انجام پروژه پذیرفته است، لذا اعتبارسنجی مجدد، نباید از طرف بانک صورت پذیرد. ۶. تعیین فرمول سقف ۲۵ درصدی برای چک های برگشتی از سوی بانک مرکزی برای فعالان اقتصادی مشخص نمی باشد. ۷. ارائه ضمانتنامه بانکی در امر صادرات خدمات فنی و مهندسی، نباید مشمول قوانین جاری کشور باشد، زیرا بانک مرکزی یا دولت تضامین صدور ضمانتنامه های مرتبط با فعالیت مذکور را تضمین می نمایند. ۸. در دستورالعمل حساب جاری مصوب ۹۷، مواردیکه در ماده ۲۹ دستورالعمل حساب جاری مصوب ۹۱ ذکر شده بود، مانند ممنوعیت صدور ضمانتنامه بانکی و دیگر خدمات بانکی در صورت داشتن چک برگشتی، مسکوت مانده و تعیین تکلیف نشده و تنها شرایط دریافت دسته چک بیان شده است. ۹. با وجود آراء دیوان عدالت اداری و همچنین مصوبه هیأت وزیران در سال ۹۵، بانک مرکزی مجدداً محدودیت صدور ضمانتنامه با وجود چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و یا بدهی غیرجاری نزد شبکه بانکی کشور را در سال ۹۶ با صدور دستورالعمل ضمانت نامه بانکی ایجاد نموده است. ۱۰. تعدد بخشنامه ها و دستورالعمل های صادره در خصوص ارائه خدمات و تسهیلات بانکی (ضمانتنامه بانکی و...) در سال ۹۶ و پس از ابلاغ رای دیوان عدالت اداری، فعالان اقتصادی را دچار سردرگمی کرده است.	
موضوع "بررسی مشکلات پیمانکاران در دریافت ضمانتنامه های بانکی" در جلسه کارگروه کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در تاریخ ۹۶/۱۲/۶ در اتاق ایران و با حضور نمایندگان اتاق ایران، اتاق اصناف، قوه قضائیه، شورای گفتگوی استان آذربایجان شرقی، بانک مرکزی، بانک ملی، بانک ملت، بانک پارسیان، بانک کارآفرین، خانه صنعت و معدن استان تهران، سندیکای شرکت های ساختمانی، انجمن شرکت های راهسازی ایران، سندیکای شرکت های تاسیساتی و صنعتی ایران، فدراسیون صادرات انرژی، صنایع و خدمات وابسته، کانون سراسری انجمن های صنفی انبوه سازان مسکن و ساختمان ایران و شرکت کیسون برگزار گردید و در پایان با توجه به مباحث مطروحه در جلسه مقرر گردید اعتراضات و پیشنهادات فعالین بخش خصوصی در خصوص سقف تعیین شده برای بدهی های غیرجاری و چک برگشتی برای اعطای تسهیلات و صدور ضمانتنامه بانکی در صحن اصلی شورای گفتگو یا کمیته ماده ۱۲ مطرح گردد.	جمع بندی کار گروه مورخ ۹۶/۱۲/۰۶
- پیشنهادات در خصوص حل مشکلات در حوزه صدور ضمانتنامه بانکی و دیگر تسهیلات به شرح ذیل است که اعضای محترم شورا می توانند از بین این پیشنهادات، مواردی را انتخاب نمایند: • با عنایت به پیش بینی تهاتر بدهی بخش خصوصی با بانکها در قانون بودجه سال ۹۷، بانکها مطالبات پیمانکاران از کارفرمایان دولتی را به عنوان وثیقه قبول نمایند و یا تا سقف مطالبات آنان، ضمانتنامه و تسهیلات بانکی صادر نمایند.	پیشنهاد دبیرخانه

• صدور ضمانتنامه بانکی توسط بانک عامل برگرفته از تاییدیه بانک مرکزی در خصوص شرکت‌های صادرکننده خدمات فنی و مهندسی و تاییدیه سازمان برنامه و بودجه و کارفرما و تشکل مربوطه در مورد شرکت‌های پیمانکاری باشد. • در خصوص اعطای تسهیلات بانکی، بیمه‌های تجاری، پوشش ریسک دهند. • صدور هر گونه ضمانتنامه، گشایش (LC داخلی)، پرداخت تسهیلات، خرید دین و دیگر خدمات بانکی تا سقف مشخصی به طور مثال تا سقف ۳۰ میلیارد ریال، مشمول مصوبه هیأت وزیران (تصویب نامه شماره ۱۸۵۴۹/ت/۵۳۰۹۷ هـ مورخ ۹۵/۲/۱۹) گردد.	
۱. دستورالعمل حساب جاری مصوب ۹۱؛ ۲. رای شماره ۵۵ مورخ ۹۵/۲/۷ دیوان عدالت اداری؛ ۳. بخشنامه شماره ۹۵/۱۰۹۹۲۶ مورخ ۹۵/۰۴/۹ بانک مرکزی؛ ۴. رای شماره ۱۴۰-۱۳۸ مورخ ۹۶/۰۲/۲۶ و رای شماره ۳۵۲ مورخ ۹۶/۰۴/۲۰ دیوان عدالت اداری؛ ۵. بخشنامه شماره ۹۶/۲۶۴۷۶۸ مورخ ۹۶/۰۸/۲۱ بانک مرکزی؛ ۶. دستورالعمل حساب جاری ریالی مصوب ۹۷/۳/۱ شورای پول و اعتبار؛ ۷. دستورالعمل صدور ضمانت نامه بانکی مصوب ۹۳؛ ۸. مصوبه شورای پول و اعتبار مورخ ۹۴/۰۶/۱۰ در خصوص ممنوعیت مربوط به صدور ضمانت نامه بانکی برای بدهکاران غیر جاری نظام بانکی کشور تا پایان سال ۹۴؛ ۹. تصویب نامه شماره ۱۸۵۴۹/ت/۵۳۰۹۷ هـ مورخ ۹۵/۲/۱۹ هیأت وزیران؛ ۱۰. بخشنامه شماره ۹۵/۵۳۲۲۸ مورخ ۹۵/۲/۲۱ بانک مرکزی؛ ۱۱. بخشنامه شماره ۹۶/۱۶۴۸۱۹ مورخ ۹۶/۰۵/۲۹ بانک مرکزی؛ ۱۲. دستورالعمل ناظر بر ضمانتنامه بانکی (ریالی) مصوب ۹۶؛ ۱۳. نامه شماره ۹۶/۷۱۱/ش مورخ ۹۶/۱۱/۹ شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی خطاب به شورای گفتگوی مرکز؛ ۱۴. نامه شماره ۹۶-۵۷۵۸۲ مورخ ۹۶/۱۱/۱۰ سندیکای شرکت‌های ساختمانی خطاب به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی؛ ۱۵. نامه شماره ۹۶-۰۷۷ مورخ ۹۶/۱۱/۵ انجمن صنفی CNG کشور خطاب به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی؛ ۱۶. نامه شماره ۹۶-۰۹۷ مورخ ۹۶/۱۲/۱۹ انجمن صنفی CNG کشور خطاب به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی؛ ۱۷. نامه شماره ۴۰۹۷-۰۰۲۰۰۱۵۲ مورخ ۹۷/۲/۲۹ سندیکای شرکت‌های تاسیساتی و صنعتی ایران خطاب به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه